Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2014-382 d.d. 20 oktober 2014
(mr. A.W.H. Vink, voorzitter, prof. mr. M.L. Hendrikse en drs. L.B. Lauwaars RA, leden en mr. F.E. Uijleman, secretaris)

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. Consument heeft in verband met een aanrijding in februari 2008 een beroep gedaan op haar rechtsbijstandverzekering. De verzekeraar heeft de claim in behandeling genomen. Eind februari 2008 heeft de verzekeraar op verzoek van consument de rechtsbijstandverlening ter zake van de letselschadeclaim gestaakt. Op 9 juli 2012 verzoekt consument de verzekeraar weer om rechtsbijstand ter zake van de letselschadeclaim. De verzekeraar heeft het verzoek afgewezen en beroept zich primair op verjaring. De commissie volgt de verzekeraar in zijn verweer dat de vordering van consument is verjaard en wijst de vordering af.

Consument,

tegen

Aegon Schadeverzekering N.V., gevestigd te Den Haag, hierna te noemen Aangeslotene.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:

- het dossier van de Ombudsman Financiële Dienstverlening;
- het door Consument ondertekende klachtformulier Geschillencommissie;
- de brief van Consument met bijlagen van 2 februari 2014;
- het verweerschrift van Aangeslotene met bijlage van 4 april 2014;
- de repliek van Consument van 21 april 2014;
- de dupliek van Aangeslotene van 27 mei 2014.

2. Overwegingen

De Commissie heeft het volgende vastgesteld.
Tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft niet tot oplossing van de klacht geleid. Beide partijen zullen het advies van de Commissie als bindend aanvaarden.
Partijen zijn opgeroepen voor een mondelinge behandeling op 8 september 2014 en zijn aldaar verschenen.

3. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

3.1. Consument was in 2008 voor rechtsbijstand verzekerd bij Aangeslotene. Aangeslotene heeft de rechtsbijstandverlening krachtens deze verzekering opgedragen aan een rechtsbijstandstichting. Waar in het hierna volgende over Aangeslotene wordt gesproken, wordt daaronder ook deze rechtsbijstandstichting verstaan.

3.2. Op 18 februari 2008 heeft er een aanrijding plaatsgevonden tussen Consument en een personenauto die bij verzekeraar [X] was verzekerd tegen het risico van aansprakelijkheid.

3.3. Consument heeft de aanrijding in februari 2008 telefonisch bij Aangeslotene gemeld. Aangeslotene heeft de zaak daarna in behandeling genomen.

3.4. Eind februari 2008 heeft Aangeslotene de rechtsbijstandverlening ter zake van de letselschadeclaim op verzoek van Consument gestaakt. In haar brief van 28 februari 2008 heeft zij Consument het volgende bericht:
"Voor de goede orde bevestig ik hierbij het telefoongesprek dat wij vandaag gevoerd hebben.
U deelde mij mee dat de nekklachten, waarvan u na het voorval hinder van ondervond, zo goed als zijn weggetrokken. U bent voor de nekklachten niet arbeidsongeschikt geweest. Op grond hiervan heeft u besloten (vooralsnog) af te zien van het indienen van een letselschadeclaim. Om die reden zijn er geen werkzaamheden weggelegd voor de afdeling Letselschade. Na verzending van deze brief zal ik uw dossier derhalve overdragen aan onze afdeling Verkeerszaken."

3.5. Op 20 maart 2008 heeft verzekeraar [X] de materiële schade aan Consument vergoed. Aangeslotene heeft daarop het dossier gesloten.

3.6. Bij brief van 9 juli 2012 heeft Consument opnieuw bij Aangeslotene een verzoek tot rechtsbijstand ingediend ter zake van letsel dat zij als gevolg van de aanrijding op 18 februari 2008 heeft geleden. In de brief staat, voor zover hier relevant, het volgende:
"Hierbij meld ik het volgende geschil aan tussen [naam Consument] en [verzekeraar X], inzake letselschade.
Tot 23 mei 2012 was er sprake van coöperatieve samenwerking tussen [verzekeraar X] en mijzelf, er werden regelmatig voorschotten en buitengerechtelijke kosten betaald. De coöperatieve samenwerking is veranderd op 23 mei 2012 in een geschil, omdat op die dag [verzekeraar X] een verzoekschrift (voor benoeming van deskundigen) bij de Rechtbank Amsterdam heeft ingediend. (…)."

3.7. Aangeslotene heeft het verzoek om rechtsbijstand onder meer bij brieven van 23 augustus 2012, 14 november 2012 en 4 februari 2013 afgewezen. In de laatste twee brieven stelt Aangeslotene zich op het standpunt dat de aanspraak op rechtsbijstand op grond van artikel 7:942 BW is verjaard.

3.8. In clausule 2160 van de algemene voorwaarden is onder meer het volgende bepaald:
"Verval van rechten
Het bepaalde in artikel 4 "Verval van Rechten" van de Algemene Voorwaarden vervalt en wordt vervangen door:
Verjaring
Een rechtsvordering tegen Aegon tot het doen van een uitkering of een rechtsvordering tegen SRK/Aegon tot het verlenen van rechtshulp verjaart door verloop van drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden. (…)."
Verder zijn in de Bijzondere Voorwaarden Gezinsrechtsbijstand de volgende bepalingen opgenomen:
"6. Waarvoor kunt u een beroep op deze verzekering?
6.1 Gebeurtenis

Er moet een gebeurtenis hebben plaatsgevonden, die aanleiding is voor een juridisch geschil. Er is sprake van een juridisch geschil op het moment dat er voor het eerst een belangentegenstelling met de wederpartij bestaat. Een gebeurtenis moet tijdens de looptijd van de verzekering hebben plaatsgevonden (…)."

4. De vordering en grondslagen

4.1. Consument vordert dat Aangeslotene alsnog dekking verleent voor het geschil met verzekeraar [X] en dat Aangeslotene de (advocaat)kosten die verband houden met een gerechtelijke procedure vergoedt.

4.2. Deze vordering steunt kort en zakelijk op de volgende grondslagen:
Aangeslotene is tekort geschoten in de nakoming van de verzekering door geen rechtsbijstand te verlenen. Consument stelt daartoe dat zij tijdig een beroep op de rechtsbijstandverzekering heeft gedaan door het geschil met verzekeraar [X] op 9 juli 2012 bij Aangeslotene te melden. Van verjaring is geen sprake. Ter onderbouwing voert zij het volgende aan:
- Consument wijst erop dat in artikel 6.1 van de Bijzondere Voorwaarden Gezinsrechtsbijstand is bepaald dat van een juridisch geschil sprake is op het moment dat er voor het eerst een belangentegenstelling met de wederpartij bestaat. Volgens Consument is de belangentegenstelling met verzekeraar [X] op 23 mei 2012 ontstaan toen bleek dat de verzekeraar een gerechtelijke procedure wilde gaan voeren. De verjaringstermijn van drie jaar is dan ook vanaf die datum gaan lopen.
- Verder stelt Consument dat in 2008 niet aan de voorwaarden voor de aanvang van de verjaringstermijn was voldaan. Zij stelt in dit verband dat zij in 2008 nog niet bekend was met de opeisbaarheid van de vordering, zoals bedoeld in artikel 7:942 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW) en artikel 4 van clausule 2160. Van bekendheid met de opeisbaarheid is volgens Consument pas sprake op het moment dat de tot uitkering gerechtigde weet wat (de omvang van) zijn vordering is.

4.3. Aangeslotene voert tegen de stellingen van Consument verweer. Op de stellingen die Aangeslotene aan haar verweer ten grondslag legt, wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

5. Beoordeling

5.1. Aangeslotene voert als meest verstrekkende verweer dat de vordering van Consument moet worden afgewezen omdat de vordering op grond van artikel 7:942 lid 1 BW is verjaard. Consument was er in februari 2008, maar in ieder geval medio maart/april 2008, al mee bekend dat zij uit hoofde van de rechtsbijstandverzekering een opeisbare vordering had jegens haar, zo betoogt Aangeslotene.

5.2. De Commissie stelt bij de beoordeling het volgende voorop. Art. 7:942 lid 1 BW bepaalt dat een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden. Op grond van art. 7:943 lid 2 BW mag niet ten nadele van de tot uitkering gerechtigde van art. 7:942 BW worden afgeweken. Partijen twisten allereerst over de vraag vanaf welk moment de verjaringstermijn van art. 7:942 lid 1 BW is gaan lopen. In artikel 6.1 van de verzekeringsvoorwaarden is

bepaald dat de verzekeringnemer een beroep kan doen op de verzekering voor een gebeurtenis die aanleiding is voor een juridisch geschil. Van dit laatste is volgens het artikel sprake op het moment dat er voor het eerst een belangentegenstelling met de wederpartij bestaat. In het onderhavige geval brengen artikel 7:942 lid 1 jo. 7:926 lid 1 BW en artikel 4 van clausule 2160 mee dat dit recht tot het doen van een beroep op de verzekering (hierna genoemd: de rechtsvordering) verjaart door verloop van drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeringnemer met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden. Volgens vaste rechtspraak geldt daarbij dat de eis, dat de verzekeringnemer bekend is geworden met de opeisbaarheid van zijn rechtsvordering jegens de verzekeraar, moet worden opgevat als een daadwerkelijke (subjectieve) bekendheid (zie bijvoorbeeld Hof Amsterdam 15 april 2014, ECLI:NL:GHAMS:2014:1479, r.o. 3.7).

5.3. Gelet op hetgeen hiervoor onder 5.2. is overwogen is de Commissie van oordeel dat als aanvangsmoment van de verjaring moet worden genomen de dag nadat Consument er daadwerkelijk mee bekend is geraakt dat zij voor het juridische geschil met verzekeraar [X] een beroep kon doen op de rechtsbijstandverzekering.

Tussen partijen staat niet ter discussie dat de aanrijding op 18 februari 2008 heeft plaatsgevonden en dat Consument de aanrijding en de schade kort nadien telefonisch bij Aangeslotene heeft gemeld. Evenmin staat ter discussie dat Aangeslotene het verzoek om rechtsbijstand nog diezelfde maand heeft gehonoreerd en dat zij in dat kader met Consument heeft gesproken over het verhaal van de materiële en letselschade op de wederpartij. Er was dus sprake van een belangentegenstelling met de wederpartij in de zin van art. 6.1 van de toepasselijke verzekeringsvoorwaarden. Onder deze omstandigheden is de Commissie met Aangeslotene van oordeel dat moet worden aangenomen dat Consument er in februari 2008 van op de hoogte was dat zij in verband met de aanrijding een beroep kon doen op haar rechtsbijstandverzekering. Dit brengt mee dat de verjaringstermijn van drie jaar ergens in februari 2008 is aangevangen. Het voorgaande brengt ook mee dat de verjaringstermijn van 3 jaar ex art. 7:942 lid 1 is gestuit ex art. 7:942 lid 2 eerste zin BW nu deze laatste bepaling bepaalt dat de termijn van 3 jaar ex lid 1 wordt gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt. In het onderhavige geval gaat het om een uitkering in natura, het leveren van rechtsbijstand. Omdat Aangeslotene het verzoek tot rechtsbijstand heeft opgepakt en tot het leveren van rechtsbijstand is overgegaan is er tevens sprake van een erkenning van de aanspraak van Consument. Het gevolg hiervan is dat op grond van art. 7:942 lid 2 BW een nieuwe termijn van drie jaar is gaan lopen vanaf ergens in februari 2008.

5.4. De volgende vraag die beantwoord moet worden is of Consument haar recht op rechtsbijstand ter zake van de aanrijding van 18 februari 2008 heeft voorbehouden door het versturen van een schriftelijke (stuitings)mededeling . Aangeslotene heeft aangevoerd dat verzekeraar [X] de materiële schade op 20 maart 2008 aan Consument heeft uitgekeerd en dat zij het dossier vervolgens heeft gesloten. Tot het moment van het tweede verzoek om rechtsbijstand op 9 juli 2012 stelt Aangeslotene niets meer van Consument te hebben vernomen. Consument heeft dit ter zitting betwist en aangevoerd dat een door haar ingeschakelde vertegenwoordiger in de periode tussen 20 maart 2008 en 9 juli 2012 contact met Aangeslotene heeft opgenomen teneinde Aangeslotene over het letsel en de bij verzekeraar [X] in te dienen claim in te lichten. De Commissie stelt vast dat Consument met deze enkele stelling heeft volstaan. Wanneer, op welke wijze en met wie dat contact heeft

plaatsgevonden heeft zij niet nader toegelicht. Evenmin heeft zij toegelicht wat er tijdens dat contact is besproken. Naar het oordeel van de Commissie heeft Consument dan ook te weinig concrete feiten en omstandigheden aangevoerd op grond waarvan tegenover de betwisting door Aangeslotene kan worden aangenomen dat zij de verjaring tijdig heeft gestuit. Ook overigens zijn geen omstandigheden gesteld of gebleken die zouden meebrengen dat het beroep van Aangeslotene op verjaring naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.

5.5. Het voorgaande leidt tot de conclusie dat de vordering van Consument ergens in februari 2011 is verjaard. De vordering zal om die reden worden afgewezen. Al hetgeen partijen verder nog hebben gesteld, kan niet tot een andere beslissing leiden en zal onbesproken blijven.

6. Beslissing

De Commissie wijst, als bindend advies, de vordering af.

In artikel 5 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor kifid.nl/consumenten/wie-behandelt-mijn-klacht/4#stappen-plan.